

ב"ה שנים ליצירתו של ש. שלום

המשורר ההומניסט

רבים הם ההבדלים שבין היוצר לרבים לבין היוצר ליחידים; בין המשורר ההומניסט, השופע אהבה לאדם ומחמם לבבות קפואים, מעודד חלכאים ומאמץ כושלים—לבין המשורר רר הוירטואוז, המתחמק מהמוני הקורר אים ונמלט להיכלי-השיש שלו, שעם כל הברק שלהם כל-כך קר בהם.

ועל הבדל אחד אופייני שבין שני סוגי המשוררים הללו רצוני לעמוד כאן, כדי להבליט עיקר אחד מעיקרי השירה הגדולה של ש. שלום.

המשורר ההומניסט יגע להיות שקוף ומובן לקוראיו, שרבים הם, ויחצוב מנפשו את המלים הפשוטות והבהירות ביותר, כדי להימנע מלהקים חיץ בינו ובין קוראיו, הצמאים לדבר חוגנו, כל עטיפה מילולית, כל ערפול וסרבול בלשון יציקו לקורא, ירגיזוהו וירחיקוהו. הוא ממקורות השירה, שכן לבו יישאר ריק; לכן יפתח לפניו המשורר את אש-נביו, להזרים בהם את אור נפשו, ואילו המשורר הוירטואוז, שפניו למנגינה ולא דוקא למאזיניה, שכן הצלילים כשלעצמם הם עיקר לו, מבלי שיחממו וירוממו את הנפש — יגע הוא שלא להיות שקוף ומובן ופשוט ובעצם ידיו יקים חיץ לשוני בינו לבין הקוראים, וש. שלום — המשורר ההומניסטי רב-המעוף וגדול-החזון בשירה העברית החדשה — מתבלט גם באותה סגולת-ייקור, שבשירתו לרבים (יש לו גם שיר היחיד, שיר המרומים, שיר האור מה והמולדת נאצלים ועתירי-ביב) הוא מוצא את הביטוי הבהיר והמוזכך, המפעים ומסעיר, מתזק ומנחם, כמה פצע-לב תחבש שירת ש. שלום בלהי טה, בדבקותה באמונתה באדם, ואותה אהבה לאדם זורמת בשירתו גלים גלים, די רק לדפוף בכל ספר מספרי שיריו (כונסו עתה בספר גדול, שיצא בהוצאת "יבנה") — ויעברו לפנינו בסך מלאכי האהבה והאמונה שלו.

רוצה אני להיות אִח בְּיָן אֲחִים
עַל הַשָּׁמַיִם.

קרא אִח
לְךָ נָדָח.

כִּל יָצוּר נִקְרָא בְּעָלָם
אִח הוּא קְטָבֵל בְּלָתָה.
יְסוּד בְּחַרְשׁ סִתְקָם
לְשׁוֹיָן וְלִנְאָלָתָה.

שְׁמִרְנֵי אֱלֹהִים, מְשֻׁנוּא אֶת אֲתֵי הַעֲדָם.

כל אלו אינם אלא גיצים בודדים מה-
להב הגדול, היוקד, בנשמת שירתו.
ובתוך האהבה הגדולה לאדם נתיח-
דה פינה ברוכה לאהבת העובד במר-
לות.

ובצאת נשפתי על מוקנה ועיני
מתנינה סוד אל —

אֲהִיָּה בְּפִרְת אֶלְמוּנֵי, הַעֲוֹבֵד אִח
אֲרַמֵּת יִשְׂרָאֵל.

כאן נראה את דמותו האצילית,
שעוצבה מכוחם של דורות אוהבי יש-
ראל, אשר מהם קרוצה נפשו של ש.
שלום, בן טיפוחם של אדמורים זכיי-
נפש ורבי-הפארת.
ועם כל שלל מראותיו וקשת צבעיו,
הליריקה העמוקה והפתוח הסוער,

צילום — ל. שווארץ

געש רגשותיו ועונת נפשו, מרי תר-
כחתו ובושם ניהומיו, שהוא מרעיף זה
עשרים וחמש שנה לתוך השירה העברית
רית — ירחש לו לב הקוראים הודיה
מיוחדת על אשר פתח לפניהם את לבו
וידע לדבר עמהם, בשפה כה פשוטה
כלנוכת המות או היום הכולל.

אמנם, לא תמיד כה פשוטה שפ-
תו של ש. שלום, להרבה מסמלי שיר-
תו מחפשים אנו נתיב, אבל בתוך מע-
ינותיה הגסתרים יש פלגים-פלגים,
המגלגלים את מימיהם הזכים ומרוים
כל צמא,

ש. שלום מעיד על שיריו:
שִׁיחָא נִשְׂא נְרָם וְקִי-קִנְפִים —
הַשְּׁלֵקְתִּי אֶת עֲצָמֵי בְּלֹא בָחַם.
עָתָה אֵין מָאוּם לִי טַסַּת הַשָּׁעִים —
קָחוּ גַם אוֹתוֹ, הִרְיֵהוּ קִלְקָם.

ואמנם לקח הקורא העברי את שירו
של ש. שלום והכניסו לנפשו, כי ידע
המשורר את הדרך הברוכה אל הקורא,
דרך אהבת האדם.

נתן גורן (גרינבלאט)